

UNIVERSITY OF
PATRAS
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

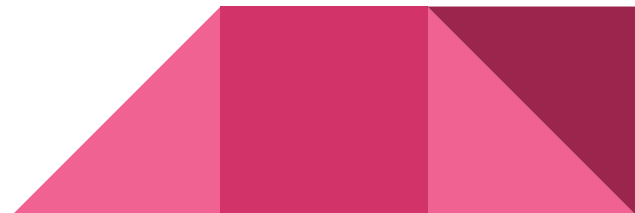
Ενεργητική Παρατήρηση και Συμμετοχή των Μαθητών/τριών στο Μάθημα

Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης & Κοινωνικής Εργασίας

Νίκη Λαμπροπούλου

Ατζέντα

- Η Σκιά του/της Εκπαιδευτικού (Shadowing the teacher)
- Μάθηση με Παρατήρηση (observational learning)
  - Οργάνωση της παρατήρησης στο σχολείο
  - Παρατήρηση Δομικών Στοιχείων της Διδασκαλίας
- Διδακτικό Μοντέλο Διδασκαλίας & Μάθησης
  - Αντίληψη & Προσοχή
- Συμμετοχή
  - Από την παρατήρηση στην ενεργητική συμμετοχή
- Σκοπός: Διδακτικός μετασχηματισμός

Η Σκιά του Εκπαιδευτικού στην Π.Α. (Shadowing the teacher)

Η επιτόπια παρακολούθηση οποιασδήποτε εργασίας (job shadowing) μπορεί να διευκολύνει την μάθηση με την ενεργητική παρατήρηση.

Job Shadowing

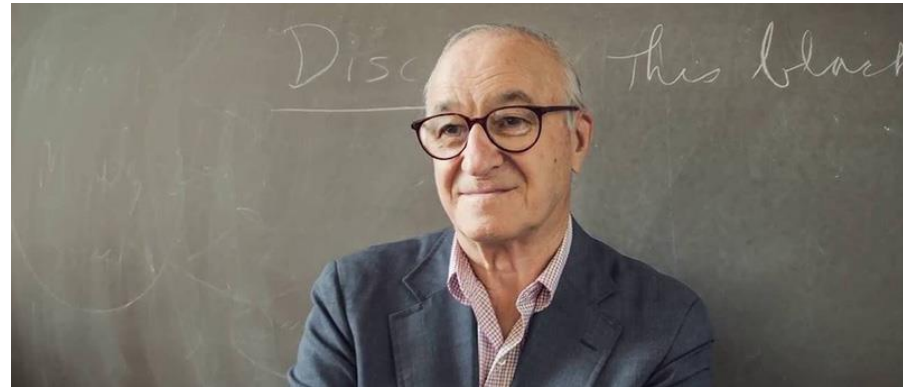
- Περιλαμβάνει την παρατήρηση ενός επαγγελματία καθώς εργάζεται για να κατανοήσει καλύτερα τη συγκεκριμένη καριέρα του.
- Σας βοηθάει να προσδιορίσετε εάν μια συγκεκριμένη δουλειά είναι κατάλληλη για εσάς, εάν θέλετε να ξεκινήσετε ή να αλλάξετε μια καριέρα.
- Για να αξιοποιήσετε στο έπακρο μια εμπειρία σκίασης εργασίας, χρειάζεται η απαραίτητη προετοιμασία.

Η Θεωρία της Κοινωνικής Μάθησης (Albert Bandura)

Τα μαθαίνουν σε οποιοδήποτε κοινωνικό περιβάλλον μέσω της παρατήρησης και της μίμησης της συμπεριφοράς άλλων.

Δεν επέρχεται μόνο μέσω της ενίσχυσης (συμπεριφορική θεωρία της κλασικής εξαρτημένης μάθησης), αλλά και από την επιρροή του περιβάλλοντος.

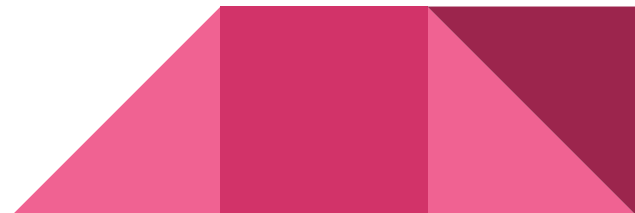

Κατά τον Μπαντούρα-

Η μάθηση συμβαίνει:

- μέσω της παρατήρησης
- τις εσωτερικές γνωσιακές διαδικασίες
- την αλλαγή της συμπεριφοράς ως αντικτυπο της μάθησης

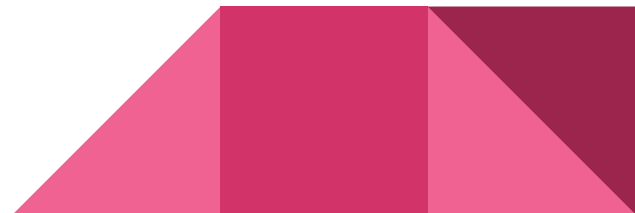
Ακόμα και αν έχει κάτι μαθευτεί, δεν ισοδυναμεί αυτόματα και με αλλαγή στη συμπεριφορά του ατόμου.

Εσωτερικές Γνωσιακές Διαδικασίες

Η θεωρία κοινωνικής μάθησης υπογραμμίζει το γεγονός πως η μάθηση μέσω της παρατήρησης μπορεί να εφαρμοστεί μόνο με τη συμβολή και των γνωσιακών διαδικασιών.

Τα άτομα δηλαδή δεν παρατηρούν απλά μια συμπεριφορά και αυτόματα τη μιμούνται, αλλά προηγούνται κάποιες διαδικασίες σκέψης πριν τη μίμηση.

Η Μάθηση μέσω Παρατήρησης

Τα παιδιά παρατηρούν τους ανθρώπους γύρω τους να συμπεριφέρονται με διάφορους τρόπους, μιμούμενα μάλιστα πολύ συχνά τις συμπεριφορές αυτές.

Τα άτομα που παρατηρούνται ονομάζονται πρότυπα ενώ η διαδικασία της μίμησης φαίνεται να επηρεάζεται από το αν οι πράξεις εκτελούνται από άτομα που το παιδί αντιλαμβάνεται ως όμοια, από τα αποτελέσματα της πράξης του προτύπου και από τα αν τα άτομα ανταποκρίνονται στις πράξεις του παιδιού με θετική ή αρνητική ενίσχυση.

Υπάρχουν τρία βασικά πρότυπα κοινωνικής μάθησης:

- το ζωντανό πρότυπο που περιλαμβάνει ένα πραγματικό άτομο να επιδεικνύει κάποια συμπεριφορά
- το συμβολικό πρότυπο δηλαδή φανταστικούς χαρακτήρες που επιδεικνύουν μία συμπεριφορά σε ταινίες, βιβλία ή τηλεοπτικά προγράμματα
- το λεκτικό πρότυπο διδασκαλίας που περιέχει περιγραφές και ερμηνείες μιας συμπεριφοράς.

Μάθηση με Ενεργητική Παρατήρηση

- 1. Προσοχή:** Επικέντρωση της προσοχής στη συμπεριφορά που πρόκειται να γίνει αντικείμενο μάθησης.
  - Πρόκληση ενδιαφέροντος από τον/την εκπαιδευτικό.
- 2. Διατήρηση:** Για τη διατήρηση της συμπεριφοράς στη μνήμη.
  - Εξάσκηση με υποκίνηση και ενθάρρυνση από τον/την εκπαιδευτικό.
- 3. Παραγωγή:** Μετά την παρατήρηση και τη διατήρηση της νέας συμπεριφοράς στη μνήμη, ο μαθητής πρέπει να την επαναλάβει.
  - Εκτέλεση σε ικανοποιητικό βαθμό της νέα συμπεριφορά με ανατροφοδότηση και ενθάρρυνση από τον/την εκπαιδευτικό.
- 4. Παρώθηση και ενίσχυση:** Παρουσίαση στην τάξη.
  - Με την κατάλληλη ενίσχυση οι μαθητές ισχυροποιούν την κατοχή της συμπεριφοράς και αυξάνουν την επιθυμία τους για μελλοντική επανάληψή της.

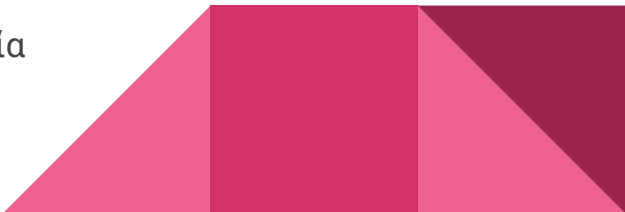
Μάθηση Σύνθετων Συμπεριφορών με Παρατήρηση

Οι άνθρωποι μαθαίνουν σύνθετες μορφές συμπεριφοράς μέσα από την παρατήρηση και τη μίμηση της συμπεριφοράς άλλων προσώπων.

Το άτομο που γίνεται αντικείμενο παρατήρησης καλείται πρότυπο και η διαδικασία της μάθησης μέσω παρατήρησης νοείται ως μίμηση προτύπου.

Η ικανότητα μίμησης αυξάνεται, καθώς ανεβαίνουμε την αλυσίδα της εξέλιξης των ειδών, με κορυφή τα ανώτερα θηλαστικά και δη τον άνθρωπο.

Η ικανότητα αυτή παρέχει στους οργανισμούς ένα σημαντικότατο πλεονέκτημα: η ικανότητα για μάθηση χωρίς άμεση εμπειρία, αλλά μέσω μίμησης, μας επιτρέπει να μαθαίνουμε από τη συσσωρευμένη εμπειρία προηγούμενων γενεών, χωρίς να χρειάζεται να ανακαλύπτουμε κάθε φορά εκ νέου αυτή τη γνώση.

- Πλεονέκτημα χρόνου στην ΠΑ
  - Αύξηση της ικανότητα προσαρμογής
  - Μίμηση ολοένα και πιο σύνθετων συμπεριφορών από τη βρεφική ηλικία
  - Ενίσχυση από τις αντιδράσεις των άλλων
-

Αντίληψη & Προσοχή

- Η αντίληψη είναι μία ερμηνευτική διαδικασία μέσω της οποίας οι πληροφορίες που έρχονται από το περιβάλλον και ερμηνεύονται για να σχηματίσουν αντικείμενα, γεγονότα, πρόσωπα, κ.λ.π.
  - Με τη λειτουργία της αντίληψης ξεκινά η διαδικασία επεξεργασίας πληροφοριών και άρα η διαδικασία της μάθησης.
-

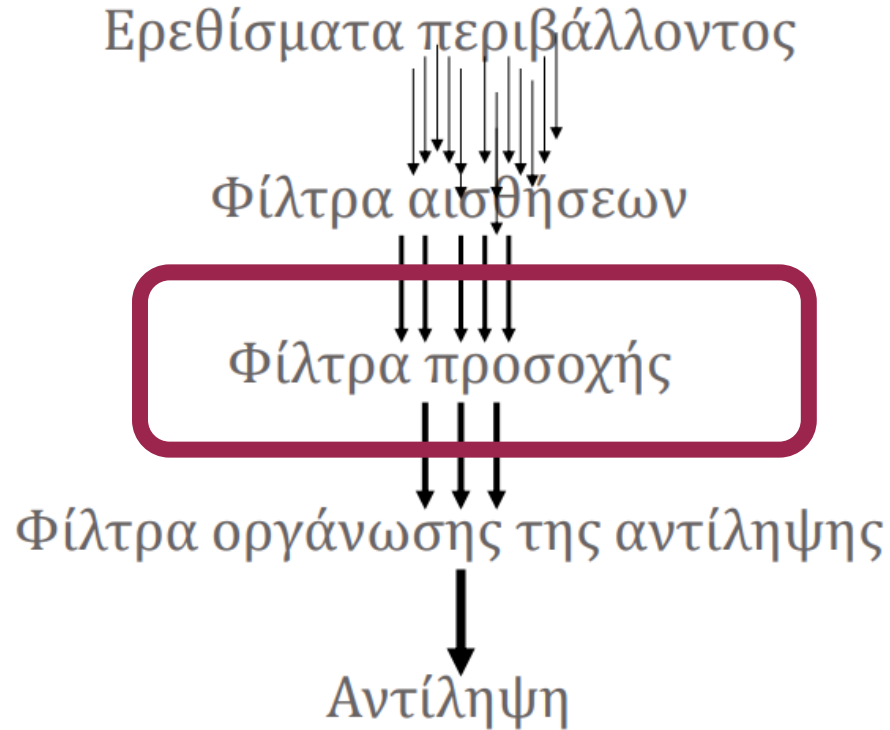
Η Αντίληψη ως Ερμηνευτική Διαδικασία

Οτιδήποτε αντιλαμβανόμαστε δεν αποτελεί πιστό αντίγραφο του εξωτερικού κόσμου κι επηρεάζεται από:

- προηγούμενες γνώσεις βάσει των οποίων θα ερμηνευθεί η αντιλαμβανόμενη πληροφορία
- το συγκεκριμένο πλαίσιο μέσα στο οποίο αντιλαμβανόμαστε κάτι
- λανθασμένες αντιλήψεις – αντιληπτικές πλάνες (διφορούμενες εικόνες που μπορούν να ερμηνευθούν από τον καθένα διαφορετικά)

Διαδικασία της Αντίληψης

Οργάνωση της Παρατήρησης στο Σχολείο

1. Παρατήρηση των δομικών στοιχείων της διδασκαλίας
2. Παρατήρηση κρίσιμων συμβάντων

Πώς;

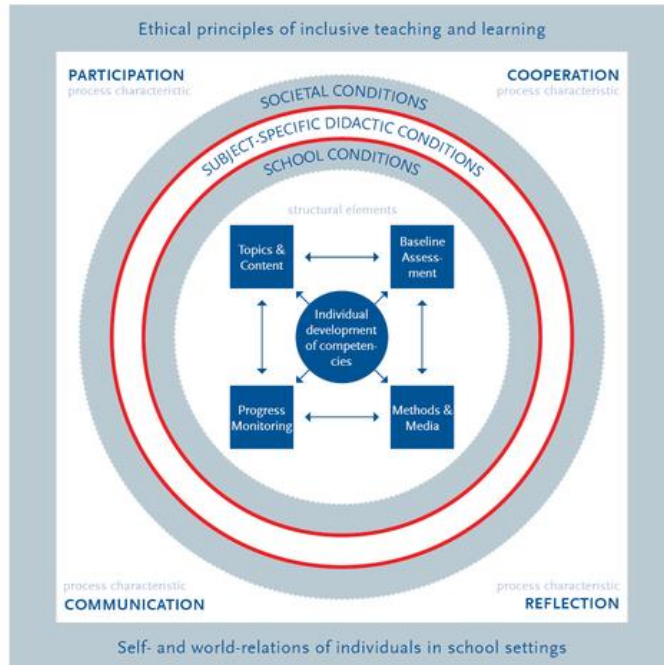
1. Αναστοχαστικό Ημερολόγιο
  2. Κλείδα/Σχάρα Παρατήρησης
-

Αναστοχαστικές Ερωτήσεις πριν την ΠΑ/Διδασκαλία

- Τι στόχους θέτω στην πρακτική μου άσκηση; Τι τρόπους εργασίας σκέφτομαι να υιοθετήσω στην π.α.;
  - Με ποια συναισθήματα ξεκινώ την πρακτική μου άσκηση;
  - Τι από όλα αυτά που έχω μάθει, μπορώ να κάνω κ.λ.π. μπορεί να με βοηθήσει; τι χρειάζεται ακόμα να μάθω / γνωρίσω;
-

Διδακτικό Μοντέλο Διδασκαλίας & Μάθησης

DIDACTIC MODEL FOR INCLUSIVE TEACHING AND LEARNING

Παρατήρηση Δομικών Στοιχείων Διδασκαλίας (I/II)

Δομικά στοιχεία της διδασκαλίας

1. **Στόχοι:** μαθησιακοί και άλλοι στόχοι
  2. **Παιδαγωγική προσέγγιση:** μαθητοκεντρική, μέθοδος πρότζεκτ, ομαδοσυνεργατική, μάθηση με παρατήρηση κλπ
  3. **Περιεχόμενο** και οργάνωσή του
  4. **Χωρική οργάνωση**
    - a. Οργάνωση της τάξης με βάση παιδαγωγική προσέγγιση
  5. **Κοινωνική οργάνωση**
    - a. κοινωνιόγραμμα
-

Παρατήρηση Δομικών Στοιχείων Διδασκαλίας (II/II)

Δομικά στοιχεία της διδασκαλίας (συνέχεια)

6. Δομή της εκπαιδευτικής δράσης με παρατηρήσιμες ενέργειες του/της εκπαιδευτικού

- a. βασικές
- b. επιμέρους

7. Δομή της εκπαιδευτικής διαδικασίας

- a. βήματα διδασκαλίας, χρονικά διαστήματα, ροή ενεργειών του/της εκπαιδευτικού κλπ
- b. Ρυθμός και πορεία της διδασκαλίας
  - i. Από το συγκεκριμένο στο αφηρημένο, από το γενικό στο ειδικό κλπ

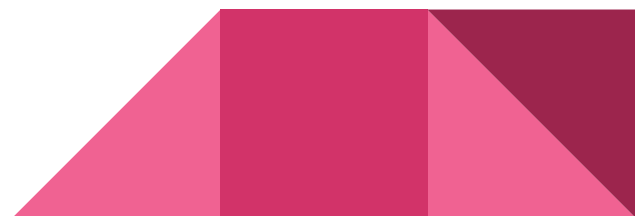
ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

• ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

Να γνωρίσουν τα δικαιώματα του παιδιού, από ποιους προστατεύονται και από ποιους παράγοντες κινδυνεύουν. Πιο ειδικά, να αναγνωρίσουν τη σπουδαιότητα του δικαιώματος για εκπαίδευση και μόρφωση και τις συνέπειες που επιφέρει η παραβίαση αυτού. Να ευαισθητοποιηθούν για την παιδική εργασία και να συνειδητοποιήσουν ότι πρέπει να σταματήσει, καθώς μόνο δεινά προκαλεί στην ανάπτυξη των ανηλίκων.

Γνωστικοί στόχοι	Στόχοι δεξιοτήτων	Στόχοι στάσεων - συμπεριφοράς
Γνώση των Α.Δ. και των δικαιωμάτων τους - Δ.Π. (ενημέρωση και ανάπτυξη γνώσης, δεξιοτήτων, στάσεων και κουλτούρας Α.Δ., μαθησιακοί στόχοι μετά τα Α.Δ.)	Ενεργητική ακρόαση και συμμετοχή	Θετική στάση στην προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού
Ενημέρωση για τις αιτίες που οδηγούν στην παιδική εργασία (φτωχές οικογένειες επιδιώκουν την εύρεση πόρων, διττός ρόλος Π.Ε.-σύνδεση με εγκατάλειψη σχολείου)	Εξερεύνηση λύσεων στην παραβίαση του δικαιώματος στην εκπαίδευση με συζήτηση	Αντίσταση σε κάθε μορφή καταπάτησης του δικαιώματος στην εκπαίδευση
Κατανόηση του περιεχομένου των συμβάσεων υπέρ των δικαιωμάτων του παιδιού (κριτήρια ευαισθητοποίησης σύμφωνα με την Tibbitts για Α.Δ.)	Καλλιέργεια δεξιοτήτων οπτικής μάθησης	Ευαισθητοποίηση κατά της παραβιάσής τους
Αντίληψη του λόγου θέσπισης των δικαιωμάτων του παιδιού (κριτήρια ευαισθητοποίησης σύμφωνα με την Tibbitts για Α.Δ.)	Ανάπτυξη επιχειρηματολογίας και αυτοέκφρασης	Συζήτηση και προβληματισμός για θέματα αναφορικά με τις αιτίες που οδήγησαν στην καθιέρωσή τους

Παράδειγμα Διδακτικών Στόχων

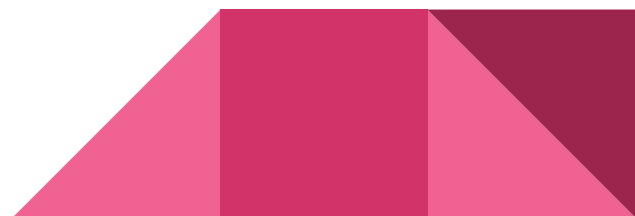
Παράρτημα III: Κώδικες Παρατηρήσεων & Ποσοτικοποιημένης

Ποιοτικής Έρευνας

Κώδικες παρατήρησης ενημέρωσης & ευαισθητοποίησης

Απόκτηση γνωστικού υποβάθρου και κριτικής σκέψης για τα Α.Δ. και το Δ.Π.Ε. <ul style="list-style-type: none">
• Αναγνώριση
• Σχέση με μια δεδομένη άσκηση σύγκρουσης ή προβλήματος
Καλλιέργεια σεβασμού για τα Α.Δ. και το Δ.Π.Ε. <ul style="list-style-type: none">
• Σκέψεις ή συναισθήματα ανησυχίας που οι ίδιοι/ες θα εκδηλώσουν
Καλλιέργεια κουλτούρας για τα Α.Δ. και το Δ.Π.Ε. <ul style="list-style-type: none">
• Έκφραση ευαισθητοποίησης και ανησυχίας σχετικά με το ρόλο τους στην προστασία και πρόληψη αυτών των δικαιωμάτων
• Σχετικά θέματα και αξίες
• Αιδάγματα
Σκέψεις και συναισθήματα για την παιδική εργασία <ul style="list-style-type: none">
• Ως αίτιο της σχολικής εγκατάλειψης
• Ως αποτέλεσμα της σχολικής εγκατάλειψης
Προβληματισμός και πρόταση λύσεων για την καταπάτηση του δικαιώματος στην Εκπαίδευση <ul style="list-style-type: none">
• Κριτική αξιολόγηση των πιθανών απαντήσεων που μπορούν να προσφερθούν
• Προσπάθεια δημιουργίας ή εντοπισμού νέων απαντήσεων
• Κρίση ή μια απόφαση αναφορικά με το ποια επιλογή είναι η καταλληλότερη
• Έκφραση εμπιστοσύνης και αναγνώριση της ευθύνης και επιρροής, τόσο στην απόφαση όσο και στον αντίκτυπό της
Το Ρολόι του Ήρωα <ol style="list-style-type: none">
1. Συνήθης κόσμος
2. Κάλεσμα
3. Άρνηση
4. Συνάντηση
5. Κατώφλι
6. Δοκιμασίες
7. Σύμμαχοι / Εχθροί
8. Επικίνδυνη ζώνη
9. Αναμέτρηση
10. Επιβράβευση
11. Επιστροφή
12. Θησαυρός

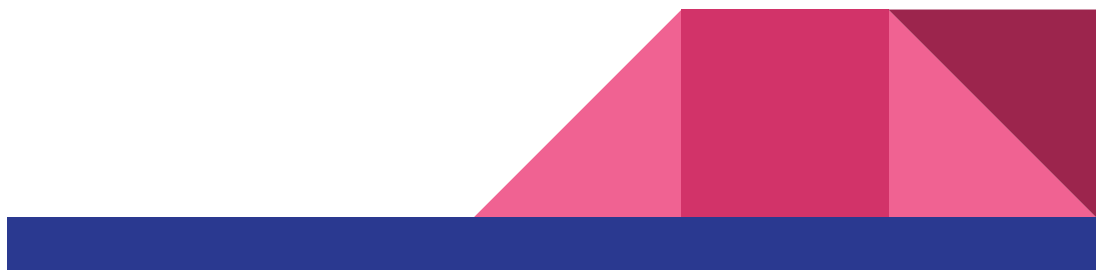
Κώδικες Παρατήρησης

**Παράρτημα IV: Κλείδα Παρατήρησης Ευαισθητοποίησης
Μαθητών/Μαθητριών ΣΤ' Τάξης**

Κλείδα για Παρατήρηση Ευαισθητοποίησης Μαθητών/τριών στην Τάξη				
Σχολείο : 6ο Δημοτικό Σχολείο Πατρών Τάξη: Στ' Αρ. μαθ.: 17				
Όνομα Εκπαιδευτικού: Ντρίζα Ελισσάβετ Μαρία				
Μάθημα: Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή				
Ημερομηνία: 01/06/22 Αριθμός Μαθητών: 17				
90'				Συμπεριφορές που φανερώνουν το κλίμα της τάξης
1.	2.	3.	4.	Κώδικες παρατήρησης
				1. Απόκτηση γνωστικού υποβάθρου και κριτικής σκέψης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και το Δικαίωμα του Παιδιού στην Εκπαίδευση
X	X	X	X	2. Καλλιέργεια σεβασμού για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και το Δικαίωμα του Παιδιού στην Εκπαίδευση
X	X	X	X	3. Καλλιέργεια κουλτούρας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και το Δικαίωμα του Παιδιού στην Εκπαίδευση, μέσω την έκφρασης ευαισθητοποίησης και ανησυχίας αναφορικά με το ρόλο τους στην προστασία και πρόληψη των δικαιωμάτων αυτών
X	X	X	X	4. Εκέμφεις και συναισθήματα για την παιδική εργασία ως αιτία και συνέπεια της σχολικής εγκατάλειψης
X	X	X	X	5. Προβληματισμός και πρόταση λύσεων για την καταπάτηση του δικαιώματος στην Εκπαίδευση
X			X	6. Ενδείξεις ενθουσιασμού για τη συγγραφή της ιστορίας

Κλείδα/Σχάρα Παρατήρησης

Παρατήρηση Κρίσιμων Συμβάντων

- **Συμβάν:** Μια σειρά από δραστηριότητες που εξελίσσονται στον χρόνο και έχουν συνοχή σε σχέση με ένα ερώτημα που θέτει ο παρατηρητής.
  - **Κρίσιμο συμβάν:** Γεγονότα που οδηγούν τον εκπαιδευτικό να αναρωτηθεί για το τι ενέργειες ή αποφάσεις πρέπει να πάρει, ώστε να μπορέσει να βελτιώσει τη διδασκαλία του (Goodell, 2006).
  - **Κρίσιμο συμβάν:** καθημερινό περιστατικό που αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτικός κατά τη διδασκαλία, το οποίο θέτει υπό αμφισβήτηση διδακτικές του αποφάσεις (Lerman, 1994).
-

Στόχος Παρατήρησης

Η αναγνώριση και ερμηνεία βοηθά τους εκπαιδευτικούς να αναγνωρίσουν τις τρέχουσες διδακτικές πρακτικές τους και, όταν διαπιστώσουν ότι είναι προβληματικές, να τους στρέψει να βρουν εναλλακτικές οδούς δράσης, προάγοντας παράλληλα και την επαγγελματική τους ανάπτυξη (Γκαράνη, 2010).

Πώς το εντοπίζω;

Ένα κρίσιμο συμβάν εντοπίζεται σε σχέση με τα συγκεκριμένα ερωτήματα που θέτω, όπως π.χ. οι αναστοχαστικές ερωτήσεις.

Αναστοχαστικό Ημερολόγιο (Reflective Journal)

Το ημερολόγιο αναστοχασμού χρησιμοποιείται ως εργαλείο για να διατηρηθούν σημαντικές εμπειρίες, σκέψεις, ιδέες, αντιλήψεις και γνώμες.

Μπορεί να κρατηθεί με φυσικούς ή ηλεκτρονικό τρόπους.

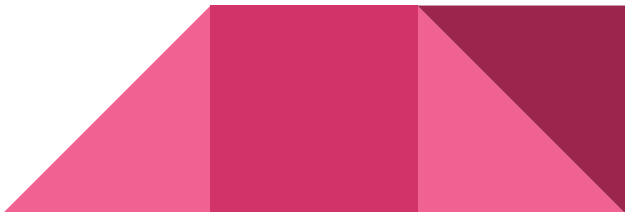

Το Κρίσιμο Συμβάν...

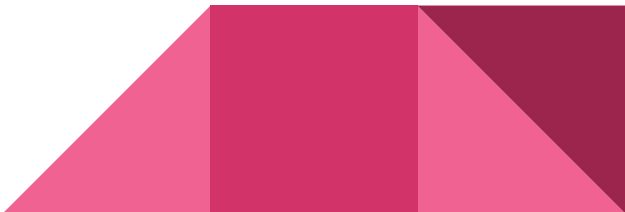
Δείχνει μια σημαντική αλλαγή ή μια αλλαγή που οδηγεί σε αντιπαραβολή σε σχέση με την προηγούμενη κατανόηση, ένα γνωστικό άλμα σε σχέση με την προηγούμενη κατανόηση προκαλεί ένα διαισθητικό λάθος, «ένα αξιοσημείωτο λάθος άλμα».

Διδασκαλία Διαχείριση της τάξης

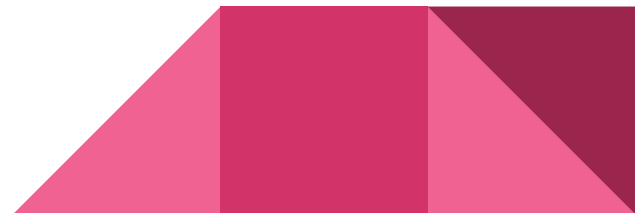
- σχέση με τους μαθητές
  - δραστηριότητες- εφαρμογές
  - διαχείριση τάξης
  - σχεδιασμός μαθήματος
  - αξιολόγηση
  - θέματα χρόνου
  - μορφές αλληλεπίδρασης
-

Μαθητές

- Κίνητρα
  - Συμπεριφορά
  - Συμμετοχή
  - Κατανόηση
  - Προηγούμενες γνώσεις
  - Αντιστάσεις – αντιλήψεις
-

Σχέσεις με άλλους

- Με συναδέλφους
- Γονείς
- Συνοδούς
- Εκπαιδευτικούς της τάξης
- Άλλους

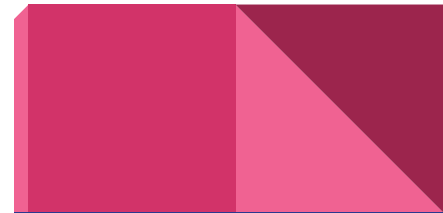
Υπάρχουσες Εκπ/κές Πολιτικές & Διαδικασίες

- Πολιτική σχολείου
  - Υποδομή
  - Εποπτικά μέσα
  - Αναλυτικά προγράμματα
  - Βιβλία
  - Κλπ
-

Από την Παρατήρηση στην Ενεργητική Συμμετοχή

1. **Legitimate Peripheral Participation (LPP):** *The process of social learning that occurs in Communities of Practice containing **different levels of participation en route for members' engagement and practice***
2. **Participation involves the use of tools:** *Artefacts used within a cultural practice carry a substantial portion of **that practice's heritage**. Thus, understanding the **technology of practice** is a way to **connect with the history of practice** and participate more directly in its cultural life (Lave & Wenger, 1991)*

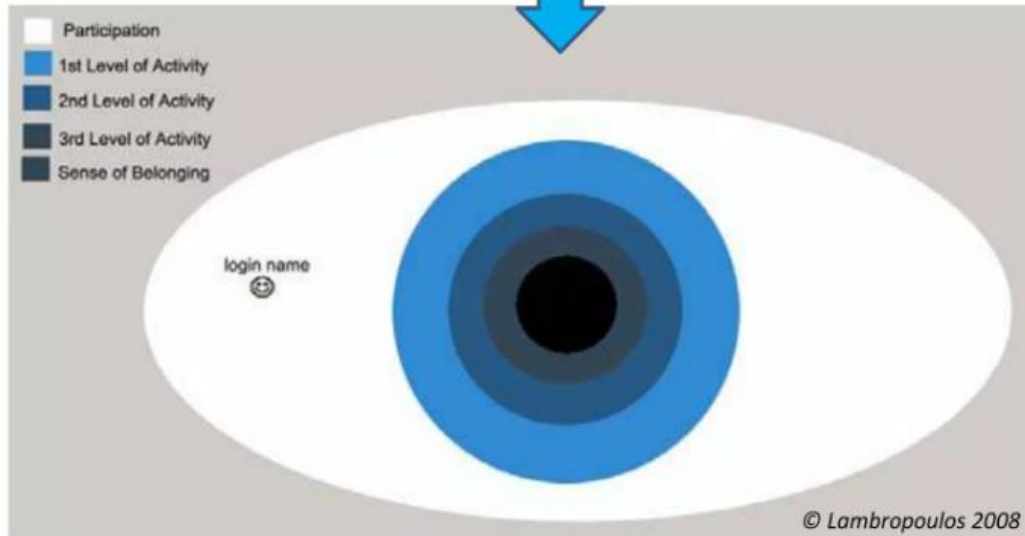

Το Μάτι της Συμμετοχής (the participation eyeball)

✓ **Community & Network Members**

✓ **Participation Eyeball**

✓ **Artefacts**

Σκοπός: Διδακτικός Μετασχηματισμός

- Εργασία κατά την οποία η επιστημονική γνώση που πρόκειται να διδαχτεί μετατρέπεται σε αντικείμενο διδασκαλίας
- Η εργασία του διδακτικού μετασχηματισμού επιβάλλει τη ριζική αλλαγή της φύσης των επιστημονικών εννοιών εφ' όσον καθιστά υποχρεωτική τη μετατόπιση των αρχικών ερωτημάτων που παρήγαγαν την έννοια, αλλά και το δίκτυο των σχέσεων αλληλεπίδρασης με άλλες έννοιες.

Δ.Μ.: Μεταφορά Επιστημονικής Γνώσης

Η μεταφορά της επιστημονικής κατάκτησης και της τεχνολογικής εξέλιξης συνιστά το αντικείμενο της εκπαιδευτικής διαδικασίας και αυτός είναι ο Διδακτικός Μετασχηματισμός.

Ο Δ.Μ. συνίσταται στη μετατροπή της επιστημοσύνης σε διδακτέα γνώση και τελικά σε διδακτέο αντικείμενο μέσα από την ολική αξιοποίηση των Επιστημών της Εκπαίδευσης με την παράλληλη αλληλεπίδραση του εκπαιδευτικού και των εκπαιδευομένων.

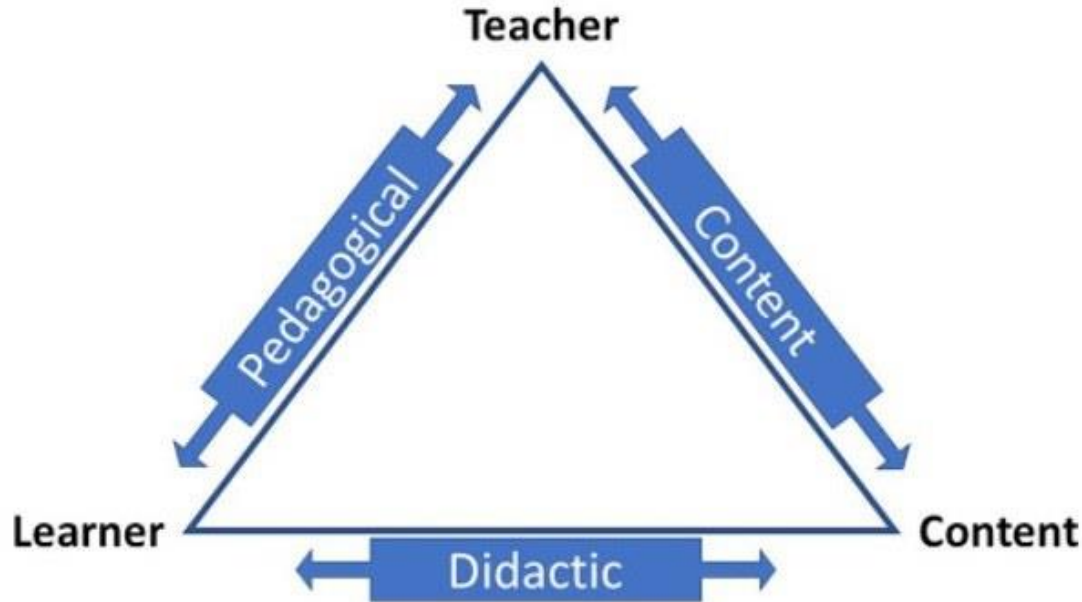
Βασικές Αρχές Δ.Μ.

- Η μετάβαση από ένα “αντικείμενο επιστημονικής γνώσης” σε ένα “αντικείμενο διδασκαλίας”
- Η περιγραφή των γενικών μηχανισμών που επιτρέπουν το πέρασμα από ένα “αντικείμενο επιστημονικής γνώσης” σε ένα “αντικείμενο διδασκαλίας”

Υπάρχει διάκριση ανάμεσα στην “επιστημονική γνώση” (όπως αυτή παράγεται από την επιστημονική έρευνα) και στη “διδασθεύσιμη γνώση” (όπως αυτή μπορεί να παρατηρηθεί στη σχολική πρακτική)

Διδακτική

Η Διδακτική μελετά πως γίνεται ο μετασχηματισμός των εννοιών

Ορισμός Δ.Μ.

Ένα περιεχόμενο γνώσης έχοντας ορισθεί ως διδακτέα γνώση, υπόκειται σε ένα σύνολο από προσαρμοστικούς μετασχηματισμούς που θα το καταστήσουν ικανό να πάρει θέση ανάμεσα στα αντικείμενα διδασκαλίας.

Συνεπώς, η “εργασία” η οποία καθιστά ένα αντικείμενο γνώσης για διδασκαλία σε αντικείμενο διδασκαλίας, αποκαλείται διδακτικός μετασχηματισμός (Chevallard, 1985).

Στάδια Δ.Μ.

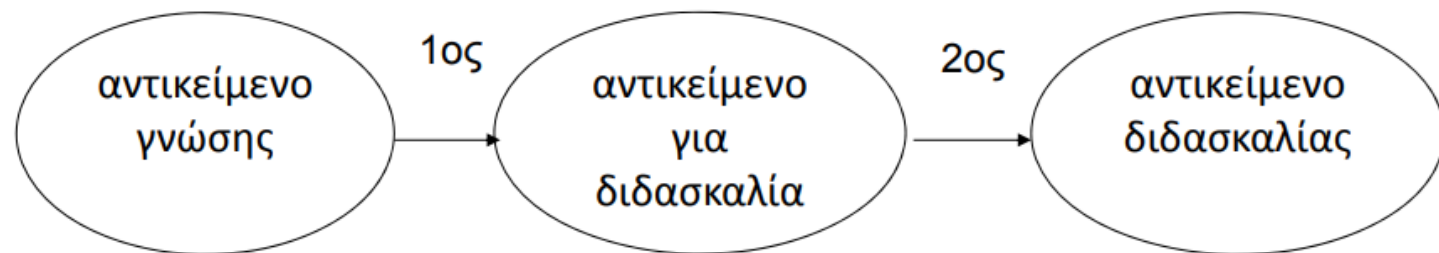
1. Πραγματοποιείται η εργασία η οποία θα επιτρέψει το μετασχηματισμό επιλεγμένων θεμάτων από την επιστημονική γνώση σε αναλυτικό πρόγραμμα, σε εκπαιδευτικό υλικό, σε επίσημα κείμενα οδηγιών
1. Εκπαιδευτικοί και μαθητές/τριες χρησιμοποιούν αυτό το υλικό προσαρμόζοντάς το στις ιδιαίτερες συνθήκες εργασίας τους. Στη φάση αυτή είναι αυτονόητο ότι τα προϊόντα της πρώτης φάσης του διδακτικού μετασχηματισμού καθίστανται αντικείμενα ερμηνειών, νέων σχηματοποιήσεων και δοκιμασιών.

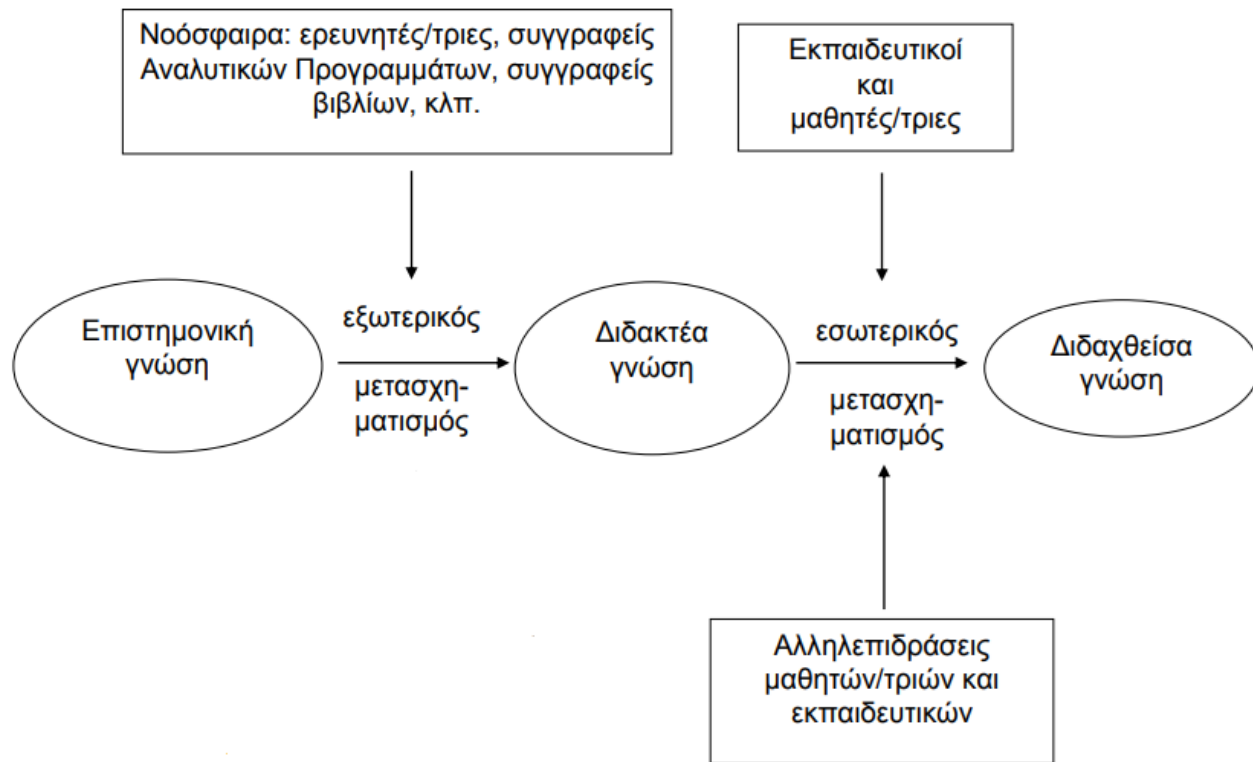

Διδακτικός Μετασχηματισμός

Επιστημονική γνώση > Διδακτέα γνώση > Διδαχθείσα γνώση

Η Εξελικτική Διαδικασία του Διδακτικού Μετασχηματισμού

Έτσι κάνουμε έναν κύκλο-

Ο σκοπός ενός γνωστικού αντικείμενου διδακτικά επικυρώνεται μέσα από την απαραίτητη όσο αναλυτική στόχευση, δηλαδή την υιοθέτηση των επιμέρους διδακτικών στόχων σε πλήρη συνάρτηση με τη σχεδίαση και την υλοποίηση των μεθόδων διδασκαλίας. Οι διδακτικοί στόχοι, σύμφωνα με την ταξινόμηση του Bloom, είναι τριών κατηγοριών και αφορούν σε γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις, όπως διαμορφώνεται μέσα από τη χρήση του κατάλληλου λεξιλογίου:

α) οι γνωστικοί στόχοι (cognitive knowledge) αφορούν σε έννοιες, όπως η κατανόηση και η κριτική σκέψη μέσα από τα ρήματα «αναφέρω», «συσχετίζω», «κατηγοριοποιώ», «συμπεραίνω», «αναπτύσσω»

β) οι συναισθηματικοί στόχοι (affective knowledge) αφορούν σε ανάπτυξη στάσεων, εκτιμήσεων, συναισθημάτων και εσωτερικών κινήτρων μέσα από τα ρήματα «αισθάνομαι», «αφουγκράζομαι», «εκτιμάω», «παρατηρώ», «αξιολογώ»

γ) οι ψυχοκινητικοί στόχοι (psychomotor knowledge) αφορούν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικά με το χειρισμό, τη σχεδίαση, την κατασκευή μέσα από τα ρήματα «κατασκευάζω», «χειρίζομαι», «οδηγώ», «χρησιμοποιώ», «μετακινούμαι»

Ταξινόμια του Bloom

Συμπεράσματα

- Κατά την Π.Α. γίνεστε η σκιά του/της εκπαιδευτικού
  - Μαθαίνετε με την παρατήρηση
    - Παρατήρηση των δομικών στοιχείων της διδασκαλίας
  - Παρατηρείτε το διδακτικό μοντέλο διδασκαλίας και μάθησης με την
    - Προσοχή
  - Συμμετοχή
    - Μπορείτε να περάσετε από την παρατήρηση στην ενεργητική συμμετοχή
  - Με τον διδακτικό μετασχηματισμό μετατρέπετε την επιστημονική γνώση σε διδακτική και διδαχθείσα θέτοντας
    - Μαθησιακούς στόχους
-

Παρατηρήσατε κάποιο κρίσιμο συμβάν στο σχολείο σήμερα;

Ευχαριστώ πολύ! Ερωτήσεις - Απορίες;

Σημείωμα Αδειοδότησης

- Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Όχι Παράγωγα Έργα Μη Εμπορική Χρήση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».
- [1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>
- Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:
  - που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου και αδειοδόχο
  - που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
  - που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό

Διατήρηση Σημειωμάτων

- Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:
  - το Σημείωμα Αναφοράς
  - το Σημείωμα Αδειοδότησης
  - τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
  - το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει) μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.